

[Mølgaard]

ske rettigheder i bare hengivenhed. De kommer til at fylde for lidt og bliver for nemme at smide i papirkurven på den måde.

Jeg kan ikke se, at der er en nødvendig sammenhæng mellem de rettigheder, forsvareren får efter forslaget, og de stærkere indgreb, der kan foretages imod ham. Måske er det nødvendigt at udelukke en forsvarer, men som forslaget er fremsat af regeringen, er det stadig ude af proportion, selv om man har justeret det i forhold til de tidligere forslag fra regeringens side. Vi bevæger os i retning af noget, der i ekstreme tilfælde vil give grobund for terrorisme som reaktion. Hvis en forsvarer bortvises i en sag, der er politisk, også efter den meget snævre ramme, vi i dansk lov har for, hvilke sager der er politiske i deres karakter, vil forsvarerens meningsfæller kunne kalde bortvisningen en politisk handling, og det er ikke engang udelukket, at de har ret. Det kan vort samfund ikke leve med, det kan tilliden til retsvæsenet ikke bære.

Hvis vi ser på forslagens indhold om dørlukning, må vi i retsforbundet være imod dette forslag, fordi det er meget væsentligt, at offentligheden har en meget vid adgang til at følge med i, hvad der sker i retssalen. Offentligheden, som oftest er repræsenteret ved pressen, skal kunne kontrollere retten. Derimod har vi ikke noget imod en udvidet adgang til forbud mod referat og mod at nævne navne. Er der en væsentlig grund til at kritisere retssagen, skal referatforbuddet nok blive brudt, og ved at udvide adgangen til at forbyde navns nævnelse vil den del af pressen, der alligevel ikke interesserer sig for selve retssagen, blive sorteret fra.

I øvrigt vil jeg gerne bemærke til spørgsmålet om at relegere en forsvarer, at hvis det overhovedet skal være muligt at relegere en forsvarer, så finder vi, at det bør ske efter dom, efter en retssag, hvor det på helt normal måde er bevist, at forsvareren har overtrådt sine beføjelser. Det må ikke være noget, der skal ske ved en kendelse. Justitsministeren skriver i sine bemærkninger, at det oftest vil være umuligt at føre bevis. Det kan godt være, men det er ingen grund til at indføre vilkårlighed, som der her er tale om. Der er helt klart tale om noget, der hurtigt kan udvikle sig til censur mod forsvareren. Censur er det rette ord, for der er tale om en forebyggende foranstaltning. Når der så yderlige-

re er tale om sager efter straffelovens kap. 12 og 13, hvor offentligheden så godt som aldrig vil få adgang til retten, er vi yderligere betænkelige ved det, der kan udvikles efter disse regler.

Alt i alt er vi villige til at se på et udvalgsresultat af drøftelsen omkring dette lovforslag, men vi er overordentlig betænkelige på forhånd.

Wilhelm (VS):

»Når man tænker på den kamp, der gennem generationer har været ført her i landet for gennemførelsen af hovedprincipperne i retsplejeloven og straffeloven, kan det ikke undgå at gøre et stærkt indtryk at se disse principper så at sige med omvendt fortegn i vor nyeste lovgivning...«.

»Efter den herved indførte tilføjelse til retsplejelovens § 730 kan rettens formand ved kendelse bestemme, at der ikke kan gives møde ved valgt forsvarer, dels når det er ønskeligt af hensynet til statens sikkerhed eller forhold til fremmede magter, dels også når andre særlige forhold gør det ønskeligt...«.

»Det karakteristiske ved denne lovgivning er, at den gennemtrænges af militær ånd i gammeldags forstand...«. Den er »... konform med de militære idealer, med deres tilbagestrængning af hensynet til den enkelte person bag hensynet til hæren, samfundet eller staten...«.

Hvert ord her var hentet fra Stephan Hurwitz' tale i 1943 om »Den midlertidige Straffe- og Proceslovgivning«, aftrykt i Juristen fra samme år.

Baggrunden var bl.a. den ændring i retsplejeloven, som blev indført under de særlige omstændigheder i 1941, og som åbnede mulighed for at nægte tiltalte den ønskede forsvarer. Hurwitz fortsatte:

»Men i hver eneste af disse love er midlertidigheden fremhævet.«

Og han sluttede sit foredrag:

»Når engang den midlertidige lovgivning forsvinder, kan det vel forventes, at mange vil være på deres post imod tendenser af denne art. I roligere tider vil de gamle retsstatsprincipper på ny komme til ære og værdighed.«

Undtagelsesloven fra 1941, som fratog sigtede retten til selv at vælge forsvarer, og som derved ændrede de gamle retsstatsprincipper